

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **Mgr. K. P.,** zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem V humenci 655/1, Praha 9, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 6. 2005, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Cad 72/2005, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 12. 2005, č. j. 4 Cad 72/2005 - 11,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 12. 2005, č. j. 4 Cad 72/2005 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované ze dne 8. 6. 2005, byla zamítnuta žádost žalobce (dále též „stěžovatel“) o poskytnutí příplatku ke starobnímu důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální (dále též „nařízení vlády“ nebo „nařízení vlády č. 622/2004 Sb.“). V odůvodnění žalovaná uvedla, že osobám uvedeným v § 1 písm. a) nařízení vlády [správně v § 1 odst. 1 písm. a) – pozn. soudu] náleží příplatek ke starobnímu nebo plnému invalidnímu důchodu ve výši 50 Kč za každý započatý měsíc výkonu trestu odnětí svobody, jeho části nebo vazby; měsícem se rozumí 30 dnů. Celková doba věznění se sčítá a při částečné změně odsuzujícího soudního rozhodnutí se počítá jen rozdíl mezi tresty vykonanými na základě původního rozsudku a stanovenými přiměřenými tresty nebo tresty nově uloženými. Žalobce požádal dne 1. 1. 2005 o poskytnutí přípatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. s tím, že byl vězněn z politických důvodů v období od 13. 3. 1975 do 15. 5. 1975. Podle žalované nebyly za tuto dobu splněny podmínky podle § 1 písm. a) nařízení vlády, neboť z usnesení Krajské prokuratury v Praze čj. 2 RK 333/91 bylo

zjištěno, že v uvedené době žalobce nevykonával trest odnětí svobody, neboť byl pouze ve vazbě a nebyl odsouzen. Proto žalovaná jeho žádost o poskytnutí příplatku k důchodu zamítla.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 12. 2005, č. j. 4 Cad 72/2005 - 11, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí jako nedůvodná zamítnuta. Soud uvedl, že podle § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 622/2004 Sb. mají nárok na poskytnutí příplatku k důchodu státní občané České republiky, kteří byli v době od 25. února 1948 do 31. prosince 1989 odsouzeni a vykonali trest odnětí svobody, jeho část nebo vazbu pro trestný čin, za který byli rehabilitováni podle zákona č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 58/1969 Sb. a zákona č. 70/1970 Sb., nebo podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb., zákona č. 633/1992 Sb. a zákona č. 198/1993 Sb., nebo jejichž odsouzení pro trestný čin uvedený v § 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění zákona č. 47/1991 Sb., bylo zrušeno cestou obnovy řízení, stížnosti pro porušení zákona anebo podle § 6 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, a pobírají starobní nebo plný invalidní důchod z českého důchodového pojištění. V případě žalobce se jednalo o výkon vazby v době od 13. 3. 1975 do 15. 5. 1975. Žalobce rovněž doložil, že stíhání bylo zastaveno poté, co v něm bylo na jeho žádost podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci pokračováno. Soud ve shodě se žalovanou neshledal splnění jedné z podmínek podle § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády, a sice podmínku odsouzení pro trestný čin, za který byl žalobce rehabilitován. Soud poukázal na to, že věc posuzoval ke skutkovému a právnímu stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. ke dni 8. 6. 2005. S účinností od 1. 11. 2005 pak bylo nařízení vlády č. 622/2004 Sb. novelizováno nařízením vlády č. 405/2005 Sb. tak, že do § 1 odst. 1 písm. a) byla vložena další slova *„popřípadě byli nezákonně zbaveni osobní svobody a byli rehabilitováni podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb.“*. Ze znění této novely je zřejmé, že rozšiřuje okruh osob, které mají nárok na poskytnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. Pokud tedy žalobce znovu požádá o přiznání příplatku k důchodu, žalovaná jeho žádost posoudí s ohledem na uvedenou novelizaci. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a uvedl, že žalovaná i soud zaujali stanovisko, že žalobci nenáleží příplatek k důchodu proto, že pro trestný čin, za nějž byl vazebně stíhán a později rehabilitován, nebyl odsouzen, což žalovaná i soud shledali být nezbytným předpokladem k přiznání nároku. Podle stěžovatele soud nevzal v úvahu § 33 odst. 3 zákona o soudní rehabilitaci, podle něhož *„pokud z povahy věci nevyplývá něco jiného, rozumí se odsouzeným též obviněný a obžalovaný“*. „Z povahy věci“ je pak v daném případě zřejmé, že příplatek k důchodu má být poskytnut všem, kteří byli za minulého režimu nezákonně vězněni a poté dosáhli rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb., popř. podle jiných předpisů. Stěžovatel zdůraznil, že nebyl rehabilitován podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, nýbrž podle § 33 odst. 1 téhož zákona. Stěžovatel rovněž poukázal na rozhodnutí Ústavního soudu vydané v rehabilitačních věcech; na podporu své argumentace uvedl nálezy ze dne 12. 3. 2001, sp. zn. II. ÚS 187/2000, ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/2003 a ze dne 6. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 565/2003. Stěžovatel odkázal také na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 6. 1. 2005, č. j. 54 Cad 95/2004. Stěžovatel dále uvedl, že L. N., který byl za období nezákonného věznění od 1. 12. 1948 do 2. 8. 1949 rehabilitován rovněž podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci, žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 2. 2006, přiznala příplatek podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. s účinností od 20. 1. 2005. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek Městského soudu v Praze dne 27. 12. 2005, č. j. 4 Cad 72/2005 - 11, zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. V doplnění kasační stížnosti ze dne 24. 4. 2006 zástupce stěžovatele pro případ, že by soud měl za to, že

z formálního hlediska je rehabilitační usnesení vydané podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci nedostatečné pro přiznání příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., navrhl, aby Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti přerušil a předložil Ústavnímu soudu návrh na vyslovení nálezu, jímž by byla zrušena slova *„odst. 2“* v § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 622/2004 Sb. ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb. tak, aby se osoby rehabilitované podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci dostaly do stejného právního postavení jako osoby rehabilitované podle druhého odstavce téhož ustanovení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí Městského soudu v Praze pro nesprávné posouzení právní otázky tímto soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena.

V souzené věci byl žalobce umístěn ve vazbě od 13. 3. do 15. 5. 1975 poté, co proti němu bylo vzneseno obvinění pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 trestního zákona a pro trestný čin podvracení republiky podle § 98 odst. 1 trestního zákona. Trestní stíhání bylo dne 15. 5. 1975 zastaveno s tím, že jednání obviněného nedosahuje společenské nebezpečnosti trestného činu. Po změně společenských poměrů po roce 1989 bylo na žádost žalobce v souladu s § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci v trestním stíhání pokračováno a usnesením krajského prokurátora ze dne 5. 9. 1991, čj. 2 RK 333/91, bylo trestní stíhání zastaveno s tím, že nelze učinit jednoznačný závěr, že se žalobce dopustil uvedených trestných činů. Navíc bylo poukázáno na to, že uvedené trestné činy podle § 98 a § 178 byly později z trestního zákona vypuštěny. V usnesení krajský prokurátor dále deklaroval, že je namístě žalobce plně rehabilitovat v souladu s § 1 zákona o soudní rehabilitaci.

Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel naplnil podmínky pro přiznání příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. Je státním občanem České republiky, v době od 25. 2. 1948 do 31. 12. 1989 – konkrétně v období od 13. 3. 1975 do 15. 5. 1975 – vykonal vazbu pro trestné činy maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 trestního zákona a podvracení republiky podle § 98 odst. 1 trestního zákona, za což byl posléze rehabilitován podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci. Podle § 33 odst. 3 se odsouzeným rozumí také obviněný a obžalovaný, pokud z povahy věci nevyplývá něco jiného. Stěžovatel, rehabilitovaný za trestní stíhání podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci, podle názoru Nejvyššího správního soudu splnil podmínky stanovené § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 622/2004 Sb. pro poskytnutí přípatku k důchodu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu navíc žalobce splňoval tyto podmínky i před novelou provedenou nařízením vlády č. 405/2005 Sb. Tato novela totiž jen rozšířila okruh osob, na něž se příplatek k důchodu vztahuje, i na osoby uvedené v § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci – tedy

na osoby nezákonně zbavené osobní svobody nebo majetku, u nichž nebylo zahájeno trestní stíhání. Případ žalobce, vůči jemuž bylo vzneseno obvinění ze dvou trestných činů a byl z tohoto důvodu vazebně stíhán, a jenž postupoval v souladu s § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci, proto podléhal poskytnutí příplatku i před touto rozšiřující novelou. Jak již bylo uvedeno, zmíněnou novelou zákonodárce pouze rozšířil okruh osob, jimž vznikl nárok na příplatek k důchodu, rovněž na případy, kdy byl občan omezen na osobní svobodě, aniž by proti němu vůbec bylo zahájeno trestní stíhání. Za této situace není rozumného důvodu odepřít poskytnutí příplatku k důchodu žalobci, jenž byl obviněn, vazebně stíhán a následně za tuto vazbu rehabilitován postupem podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci. Pomocí právního argumentu *a minori ad maius* lze dospět k závěru, že vzniká-li nárok na poskytnutí příplatku k důchodu osobám nezákonně zbaveným osobní svobody, u nichž nebylo zahájeno trestní stíhání, tím spíše pak by měly mít nárok na týž příplatek k důchodu osoby nezákonně zbavené osobní svobody, u nichž trestní stíhání zahájeno bylo.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalobce rehabilitovaný postupem podle § 33 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci splnil podmínky pro poskytnutí příplatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb., shledal již nadbytečným předkládat Ústavnímu soudu návrh na zrušení části ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 622/2004 Sb. ve znění nařízení vlády č. 405/2005 Sb., jak navrhoval zástupce stěžovatele v doplnění kasační stížnosti. Takový postup neshledal Nejvyšší správní soud za nezbytný v situaci, kdy lze nediskriminačního přístupu k rehabilitovaným osobám dosáhnout výkladem, jak Nejvyšší správní soud výše provedl.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že Městský soud v Praze nesprávně posoudil právní otázku splnění podmínek pro poskytnutí přípatku k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, a proto kasační stížností napadený rozsudek Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Věc mu současně věc vrátil k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. února 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu